

Angående remiss av betänkande SOU 2018:34 "Vägar till hållbara vattentjänster"

Ert diarienummer: M2018/01630/Nm

Sydvatten, i egenskap av kommunägd dricksvattenproducent till cirka 900 000 invånare i 16 kommuner i Skåne, har följande synpunkter på remissen:

Förslag angående skyldighet för kommunerna att ta fram en VA-plan

Sydvatten välkomnar förslaget gällande krav på kommunala VA-planer. Ett sådant obligatorium bör leda till att kommunernas förmåga att på ett ansvarsfullt sätt styra upp och säkerställa relevanta vattentjänster för kommuninvånarna ökar. Sydvatten anser att de kommunala VA-planerna även bör omfatta tillsynsplaner för att skapa förutsättningar för långsiktigt hållbara lösningar för enskilda avlopp uppströms större ytvattentäcker.

Förslag angående VA-sektorns ökade inflytande för hantering av skyfall

Nuvarande åtgärdstakt för att minska de problem som följer av kraftiga skyfall är alldeles för långsam. Inom tätorterna yttrar det sig som återkommande problem med översvämningar på olämpliga platser. Skyfallen leder även till problem nedströms våra tätorter, där upprepade bräddningar orsakar kvalitetsproblem bland annat i de sjöar och vattendrag som utgör viktiga dricksvattenresurser.

För att kunna öka takten på åtgärdsarbetet välkomnar Sydvatten utredningens intention att VA-sektorn ska få större rådighet över klimatanpassningsarbetet. Styrkan och kompetensen inom VA-branschen behöver tas till vara på ett bättre sätt än idag. Bakgrunden till Köpenhamns framgångsrika klimatanpassningsarbete kan till största delen förklaras av den ändrade danska lagstiftning som möjliggjorde för VA-huvudmännen att medfinansiera olika skyfallsåtgärder. Denna möjlighet omfattar även åtgärder utanför VA-huvudmannens omedelbara ansvarsområde, tex ombyggnad av gator och torg, i det fall de har pekats ut i kommunens skyfallsplan.

Nödvändiga åtgärder kommer inte att komma till stånd ifall inte förutsättningar skapas genom en reell finansieringsmöjlighet. De nödvändiga anpassningar som utförts i Köpenhamn har resulterat i en taxehöjning motsvarande 1 100 dkr/år för villaägare och 700 dkr/år för lägenhetsinnehavare. Modellen kan ge den vitamininjektion som krävs för att möjliggöra nödvändiga åtgärder framöver.

Frågan om hur man bäst kan bygga bort översvämningriskerna i samband med skyfall är mycket komplex och många gånger ligger de lämpligaste lösningarna i en god samhällsplanering eller andra uppströmslösningar högre upp i avrinningsområdet. Sydvatten instämmer därför i utredningens slutsats att det behövs ytterligare utredningar vad gäller dagvattenhantering i ett större sammanhang, uppströms tätorterna och kommunens omedelbara ansvarsområden. Samhällsplaneringen behöver inkluderas för att kunna få en hållbar dagvattenhantering vid skyfall. Sydvatten anser även att Köpenhamnsmodellen bör utvärderas ytterligare.

Förslag angående styrmedel för att åtgärda små avlopp (avloppsdeklaration)

Det är bra att utredningen föreslår fler styrmedel som kan minska de enskilda avloppens påverkan på recipienterna. En ökad åtgärdstakt är särskilt viktig för de enskilda avlopp som finns inom våra ytvattentäckers avrinningsområden. Uppskattningsvis finns det t ex i tillrinningsområdet till Sydvattens dricksvattentäkt Vombsjön, ca 4 000 enskilda avlopp, där över hälften inte är godkända enligt befintlig miljölagstiftning (Förslag till miljömål för Sjöbo kommun, del 1.1, remissutgåva juni 2018).

För att förslaget ska få största möjliga nytta till lägst kostnad anser Sydvatten att obligatoriska deklarerationer i första hand bör införas för vissa utpekade känsliga områden, t ex avrinningsområden till större ytvattentäckter. I annat fall riskerar man att kommunernas redan bristfälliga resurser för tillsyn av enskilda avlopp äts upp av hanteringen kring de stora mängderna inkommande avfallsdeklarerationer, till nackdel för det fortsatta tillsynsarbetet.

Förslag angående ändring i 6 § vattentjänstlagen

Utredningen föreslår att det ska införas ett nytt stycke i 6 § vattentjänstlagen som innebär att kommunen i större utsträckning än idag kan acceptera alternativ till anslutning till en allmän va-anläggning. Detta ska kunna ske om kommunen bedömer att motsvarande skydd för människors hälsa och miljö kan uppnås på annat sätt.

Sydvatten anser att det finns en risk med att den ökade flexibiliteten istället leder till fler kortsiktiga lösningar som kräver upprepade tillsynsinsatser för att fungera tillfredsställande.

Sydvatten anser därför att det bör tilläggas att alternativ till anslutning bara ska vara möjlig i det fall det bedöms *långsiktigt hållbart* med en annan lösning.

Med vänlig hälsning
SYDVATTEN AB

Jörgen Johansson
VD Sydvatten

Magdalena Lindberg Eklund
Utredningsstrateg Sydvatten